

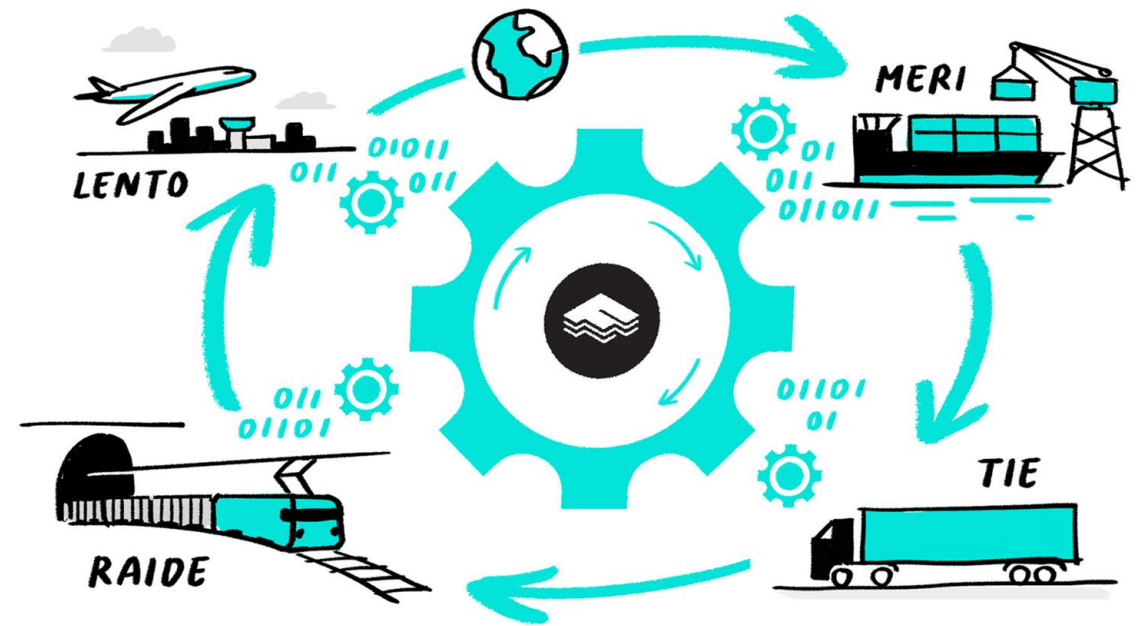
Logistiikan selvitystyö

Teemu Heikura

Mikä ja miksi

- Fintrafficin toimesta teetetty logistiikan selvitystyö 9/22-1/23. Loppuraportti saatavilla: <https://www.fintraffic.fi/fi/fintraffic/julkaisuja>
- Selvitystyön toteuttivat Solita ja Vedia yhdessä Fintrafficin kanssa
- Työn taustalla on yksi Fintrafficin tärkeimmistä tavoitteista: miten liikenteen & logistiikan datasta saataisiin kaikki hyöty irti.
- Työn tavoite: Fintrafficin tarjoamista logistiikkaan liittyvistä tietopalveluista laaditaan kokonaiskonsepti ottaen huomioon erilaiset käyttäjäryhmät.

Selvitystyö

Toimijoiden haastattelut

Fintrafficin tavoitteena on tarjota logistiikan ekosysteemille tietopalveluita, jotka tukevat mahdollisimman hyvin ekosysteemin toimijoita ja sen kokonaisvaltaista kehittymistä. Niinpä konseptointityön lähtökohdaksi rakennettiin vahva ymmärrys logistiikan toimijoiden haasteista, kyvykkyyksistä ja tarpeista.

Työssä haastateltiin 25 toimijaa, jotka edustivat seuraavia viiteryhmä:

- Kuljetusasiakkaat
- Kuljetusyrietykset
- Satamat ja hubit
- Huolitsijat
- Lisäarvopalvelut
- Yhdistykset
- Viranomaiset

Haastatteluissa käsiteltyjä teemoja:

Käytännön haasteet

Datakyvykkyudet tänään

Kiinnostavimmat tietopalvelut

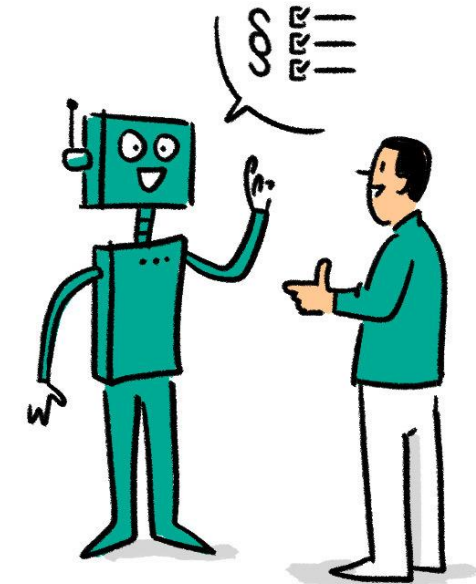

Fintrafficin rooli

Tarve ja momentum logistiikan dataekosysteemille on nyt

- **Maailman tila pakottaa logistiikan toimialan digiloikkaan**
 - Monikriisitilanne (sota, energia, ilmasto, kustannukset) haastaa logistiikkaa ja vientiteollisuutta
 - Suomi on logistinen reunavaltio ja idän suunnan sulkeuduttua tilanne heikkeni entisestään
 - Kustannusten ohella päästövähennyspaineet pakottavat uusiin ratkaisuihin
- **Logistiikan dataekosysteemi ja digimaturiteetti on vielä melko kehittymätön**
 - **Järjestelmätaso & end-2-end-ajattelu** puuttuvat
 - *kuljetusmuototasolla hyvinkin kehittyneitä malleja*
 - Em. syystä logistiikan **loppuasiakas** paitsiossa
 - Julkisten toimijoiden rooli ekosysteemissä melko pieni → kehittäminen **hankevetoista**
- **Ekosysteemin digi- ja datamaturiteetti on keskimäärin heikko**
 - Kehitys 5-10 vuotta henkilöliikennettä **jäljessä**, hyötyjä ei tunnisteta
 - Kahdenvälistä tiedonvaihtoa, **masterdata-ajattelu** puuttuu
 - Tiedonvaihto ensisijassa dokumenttipohjaista, **rakenteisuus** puuttuu
- **Suuri tarve ekosysteemin ja sitä tukevien datapalveluiden kehitykselle**
 - Suurin kysyntä **neutraalille** digitalisaation edistäjälle
 - Halu hyödyntää sähköisten rahtikirjojen, **eFTI:n**, potentiaalia
 - Markkinoilla iso paine kuljetusketjujen **päästöjen** laskennalle ja vähentämiselle
- **Fintrafficin rooli logistiikan ekosysteemissä vaatii kirkastusta**
 - Viranomaiset **niputetaan** yhdeksi toimijaksi, eikä tunnisteta mikä on kenenkin tehtävä
 - Osalle toimijoista Fintraffic on täysin **tuntematon**
 - Osa puolestaan pelkää Fintrafficin **häiriköivän** markkinoita

Toimijoiden lähtötaso ja odotukset Fintrafficille vaihtelevat suuresti

USEIMPIEN (PIENTEN) TOIMIJOIDEN LÄHTÖTASO JA ODOTUKSET

**Mikä on toimijoiden
datakyvykyys?**

Matala, datan hyötyjä ei tunnisteta
Investointihalukkuutta tai -kykyä digitalisaatioon
ei juuri ole

**Minkälaisia tietopalveluita
toimijat odottavat?**

Korkeintaan perustason digitointia
Helpotusta kahdenväliseen excelein ja
paperein tapahtuvaan tiedonvaihtoon

**Miten ekosysteemiä tulisi
kehittää?**

Matalan kynnyksen tukea ja yhteistyötä
Selkeitä foorumeita ja peruspalveluita oman
toiminnan kehittämiseksi

**Minkälainen rooli
Fintrafficin tulisi ottaa?**

Lakisääteiset palvelut ja perustason tuki
Ei kuitenkaan mahdollisuutta hyödyntää tämän
laajempia palveluita

KEHITTYNEIMPIEN (SUURTEN) TOIMIJOIDEN LÄHTÖTASO JA ODOTUKSET

Korkea, data keskeisessä roolissa
Automatisaatio & tietoa hyödyntäminen
yhteisessä päätöksenteossa

Reaaliaikaisia, kuljetustason tietoja
Suunnittelun ja toiminnan tueksi laajasti tietoa
siitä "mitä" kuljetetaan

Systeeminen muutos koko alalle
Muutosagentti viemään Suomen logistinen
järjestelmä digitalisaation aikakaudelle

Näkyvä muutoksen veturi
Fintraffic toimii aktiivisesti ekosysteemin
kehittäjänä kokonaisvaltaisilla palveluilla

Fintrafficin rooli

Fintrafficin tavoiteroolit logistiikan dataekosysteemin kehittämisessä lyhyellä ja pitkällä tähtäimellä

Rooli	Mitä	Painoarvo NYT	Painoarvo 2026	Miksi
 Uuden bisneksen vauhdittaja	Lisäarvo-palvelut	●	●	Kuljetusjärjestelmätasoiset datapalvelut, joille on selvä tarve, mutta jotka eivät synny markkinoilla.
 Data-ekosysteemin mahdollistaja	Yhteinen datapohja	●	●●●	Palvelut yhteisten perustietojen keräämiseksi, jalostamiseksi ja jakamiseksi.
 Lain toteuttaja	Lakisääteiset tietopalvelut	●●●	●	Fintrafficile määriteltyjen lakisääteisten datapalveluiden toteutus.
 Muutoksen moottori	Systeeminen muutoksen läpiviejä	●	●●●	Pidemmillä tähtäimellä pirstaleinen ja konservatiivinen ala tarvitsee vahvan organisaation viemään systemaattisesti läpi digitaalista transformaatiota ekosysteemin muodostamiseksi ja edistämään palveluvientiä. Pidemmän aikavälin tärkein rooli?
 Yhteistyön edistäjä	Fasilitointi-palvelut	●●●	●	Pirstaleinen ala tarvitsee puolueettoman valtakunnallisen organisaation saattamaan toimijoita yhteen, edistämään datojen yhteentoimivuutta, laatua ja kattavuutta, yms. Lähivuosien tärkein rooli!

Kuljetusjärjestelmän kehityksen tavoitteet ja Fintrafficin tulevat painopistealueet

Nykyiset painopisteet

Tulevat painopisteet

SUUNNITTELU

LIIKENNE

KULJETUKSET

**KULJETUS-
JÄRJESTELMÄN
KEHITYS**

Esim:
tieinfran suunnittelu
kuljetusennusteiden
perusteella

**KAPASITEETIN
TEHOKAS KÄYTTÖ**

Esim:
kuljetusten yhdistely
käyttöasteen
kasvattamiseksi

**LIIKENTEEN
TURVALLISUUS**

Esim:
kuljettajien ajoaikojen
seuranta ja
häilytykset rikkeistä

**LIIKENTEEN
KESTÄVYYS**

Esim:
kuljetuksen
kokonaispäästöjen
laskenta

**LIIKENTEEN &
KULJETUSTEN
SUJUVUUS**

Esim:
liikenteen
reaaliaikainen
tilannekuva

**KULJETUSTEN
VALVONTA JA
VEROTUS**

Esim:
toimijoiden
ennakkoilmoitukset
Tullille

**KULJETUSTEN
LAATU**

Esim:
lämpötilan anturointi
kylmäketjun
seuraamiseksi

EKOSYSTEEMIMÄINEN KEHITTÄMINEN, *esim:* tietojen standardoinnin fasilitointi

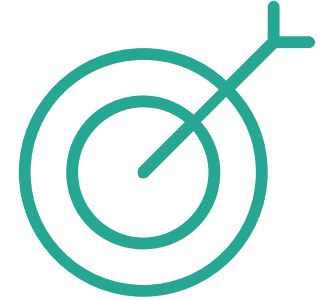

Onnistumisen edellytykset ja toimijoiden näkemykset

Logistiikka-alalla kaivataan selkeää yhteistä tavoitetta ja sille aktiivista edistäjää

- Logistiikan digitaalisten palveluiden kehittäminen ja tarjonta vaatii selkeän linjauksen kansallisella tasolla, jonka pitää mukaila EU:n ja muun kansainvälisen kehityksen suuntaviivoja
- Suomen kannalta toimiva ja tehokas meriliikenne on elinehto logistiselle saavuttavuudelle, ja Suomi onkin onnistunut luomaan paljon kansainvälistä erityisosaamista meriklusteriin
- Kansallisella tasolla tulee myös tarkastella logistiikan kehitystä kokonaisuutena ja pohtia riittääkö Suomessa resurssit kaikkien kulkumuotojen digiloikkaan, vai pitäisikö logistista saavutettavuutta lähteä kehittämään erityisesti tehokkaan ja digitaalisen meriliikenteen päälle rakentuviin multimodaalisiin kuljetuskäytäviin unohtamatta huoltovarmuustarpeita
- Nykyisen kaltaista logistiikka-alan hankeveitoista toimintaa pitää saada enemmän vedettyä yhteen isomman hyödyn saamiseksi. Tämä vaatii vahvaa ohjausta ja sitoutuneisuutta kohti yhteistä tavoitetta.

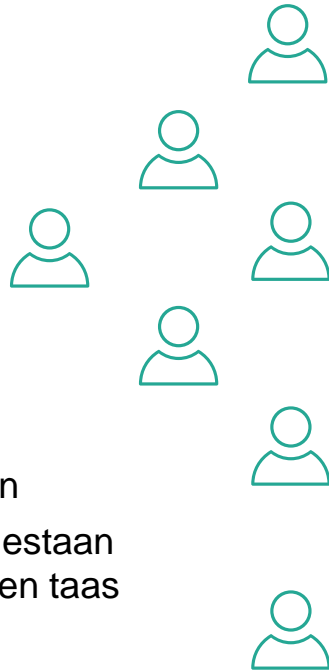
Toimiva dataekosysteemi edellyttää logistiikan toimijoilta vahvaa yhteistyötä

Logistiikan toimijoilta edellytetään aktiivisuutta

Toimiva ekosysteemi edellyttää, että sen osapuolet tekevät aktiivista yhteistyötä keskenään.

On kuitenkin huomattava, että ekosysteemissä on paljon erilaisia toimijoita eritasoisilla kyvykkyyksillä

- **Pieniltä toimijoilta** puuttuvat resurssit ja osaaminen kehittyneisiin dataratkaisuihin
- **Suurten toimijoiden** digikyvykkyydet puolestaan voivat olla erinomaisella tasolla, mutta niiden taas tulee ottaa huomioon kansainvälinen toimintaympäristönsä

Fintrafficilla mahdollisuus johtaa muutosta

Logistisen ekosysteemin digitalisaatiolle on huutava tarve. Fintraffic on valtakunnallisuutensa, neutraaliutensa ja perustehtävänsä puolesta erinomainen taho johtamaan tätä kehitystä.

eFTI:n myötä Fintraffic tulee joka tapauksessa ottamaan näkyvän roolin logistiikan digitalisaation kehityksessä

Roolin rakentaminen edellyttää pitkäjänteistä yhteistyötä

alan toimijoiden kanssa. Työssä tulee yhteensovittaa:

- Kansainväliset ja kansalliset kehitystarpeet
- Lakisäätöiset veloitteet ja lisäarvopalvelut
- Erityyppisten toimijoiden hyvin erityyppiset tarpeet

Konkreettiset tulokset vuosina 2023-2024 & toiveet alan toimijoille

	Tulokset vuosina 2023-2024	Toiveet alan toimijoille
 Lisäarvo- palvelut	<ul style="list-style-type: none">• Päästötietoalustan pilotti• Lentokentän datahubin pilotti	Konkreettisia caseja, joissa neutraalitoimija voisi tehostaa suomen logistiikkaa ja kilpailukykyä.
 Yhteinen datapohja	<ul style="list-style-type: none">• EMSW/Nemo Meriliikenteen ilmoituskanava• Tilannekuvapalveluiden kehitys mm. Fintraffic-mobiili: häiriötiedot kaksisuuntaisiksi	Olemassa olevien palveluiden & datojen hyödyntämistä
 Lakisääteiset tietopalvelut	<ul style="list-style-type: none">• eFTI:n määrittely 2023 & pilotit 2024 pilotit ja lisäarvokehitys riippuu CEF-rahoituksesta. Pilotteja esim. yhteistyö Yritysten digitalous hankkeen kanssa, joka toisi ratkaisun PK-yrityksille.	Ideoita, joilla palveluista saa aitoa lisäarvoa. Innostuneisuutta lähteä käyttöönottamaan palvelua aikaisessa vaiheessa ennen lain tuomaan pakkoa
 Fasilitointi- palvelut	<ul style="list-style-type: none">• Systemaattinen yhteistyö ekosysteemissä• Innovaatioklusteri	Aktiivista osallistumista, yhteistyö ajatusten jakoa toimijoiden kesken

Kiitos

Teemu Heikura

teemu.heikura@fintraffic.fi

